

odvetnica
 in pisateljica
 (1906–1977)

Študijska portretna fotografija, posneta ob njenem 40. rojstnem dnevu leta 1946 z zanjo značilno advokatsko torbo.

zavrnel 'svetovno oblo' rekoč: 'In tu vidite Azijo!' se je spet razletela in Azija je prek potuhnjenih buč dečkov priletela v levi, Amerika pa preko prestrašenih deklic v desni zadnji kot šolske sobe. 'Milijon škode, milijon škode,' se je po trenutku prestrašenega molka zadržal stari Večko. «[1] Šolanje je v jeseni 1919. leta nadaljevala na Državni gimnaziji na Ptuj. Po treh letih je družini zmanjkalo denarnih sredstev in Ljuba se je morala vrniti domov. Po opravljenem četrtem razredu nižje gimnazije v Celju se je zaposlila in dve leti delala kot odvetniška uradnica v pisarnah slovenjegraških

4	17		6	9	10	5			
---	----	--	---	---	----	---	--	--	--

. Dodobra je spoznala poklic, ki si ga je kasneje izbrala za svoje življenjsko poslanstvo.

Družina Prenner 1908. leta.

1. Ljuba se je rodila 19. junija 1906. leta na Fari pri Prevaljah, kamor sta se starša preselila po poroki oktobra 1905. Leta 1908 se je rodila Ljubina sestra Josipina. Oče Josip je bil kočevski Nемеc in je slabo govoril slovensko, mati Marija je bila doma iz Jarenine v Slovenskih Goricah in praktično ni govorila nemško. V strpnem družinskem okolju je Ljuba dobila dovolj spodbude, da je odlično obvladala

oba

15	6	22		3	
----	---	----	--	---	--

. Družina se je s hčerkama leta 1910 preselila v Ruše, kamor je bil oče službeno premeščen. Tu je šest let stara Ljuba začela obiskovati ljudsko šolo. Družina se je zaradi očetovih obveznosti leta 1914 ponovno selila, najprej v Stari trg pri Slovenj Gradcu, kasneje so se stalno naselili v bližnjem Slovenj Gradcu.

Prvo objavilo Amalije (Ljube) Prenner, 13. junij 1915.

2. V Slovenj Gradcu je končala štirirazredno ljudsko šolo, na katero ima zabavne spomine: »... Ravnatelj te dvojezične stare avstrijske šole je bil Franc Večko, temperamentni šolmošter, ki je bil seveda pošten Slovenec, a je govoril sedaj slovenski, sedaj nemški, se drl kot črednik in klatil z dolgimi rokami. Ko se je nekoč Vaupotova Hela usedla na globus, se je nenadoma razletel na dva dela. Skrbno je Hela oba dela spet staknila skupaj, a ko je naš šolovoditelj pri zemljepisu

V družbi s knjigo na domačem vrtu.

3. S silno željo po širjenju obzorij in pridobivanju novih znanj je Ljuba resnično rada brala in iz knjig srkala nova znanja. Njena mama se je pogosto pritoževala in jezila nanjo, češ da se izogiba delu in vse preveč pozornosti posveča

18	11			15	20
----	----	--	--	----	----

. Da si je uspela zagotoviti potreben čas in mir za druženje s knjigami, je pogosto prišla do izraza njena neizmerna odločnost. Veliko je brala že v zgodnjih otroških, še več pa v dijaških letih: »... še mlada sem požirala knjige. Na paši, krava mi je požrla kapo, nogavico, jaz pa sem brala. Brala sem vse, kar mi je prišlo pod roke, tudi zame pretežke knjige. Potem so me začeli preganjati, jaz pa sem se skrivala, da sem bila lahko v miru s knjigami. Povsod so me našli, le na kostanju pred hišo ne.«[2]

Portret iz leta 1926, ko je zavestno začela spreminjati svojo zunanjo podobo.

4. Že kot najstnica je začela izražati za tisti čas neobičajen odnos do telesa. Izoblikovala je svoj stil oblačenja. Sprva je ženski garderobi dodala tipične moške kose ter prevzela pretežno moško navado kajenja cigaret. Mladostni prijatelji so jo začeli klicati z vzdevkom

8	20	18	1
---	----	----	---

. [3] To ime je obdržala še v študentskih letih. Tako jo je klical tudi oče. Po koncu 2. svetovne vojne je oblekla še moške hlače. Moška

obleka je postala njeno vsakdanje oblačilo in zaščitni znak. »Imela sem pri zadnjem najinem srečanju le vtis, da vas na meni nekaj moti. Morda moje hlače? Glejte, dragi monsignore, toliko let se poznava in jaz ne bi hotela, da me imate za prismojeno avšo, ki si nekaj domišlja,

kar ne more biti. Iz nič ni nič in če je učinek, je zanj tudi vzrok ali ne? Hlače nosim, da lažje živim, v krilu mi je težko in Bog sam ve, zakaj je tako.«[4] Tako je spremembo oblačilnega videza v pismu pojasnila dolgoletnemu svojemu zaupniku in mentorju pisatelju ter župniku Francu Ksaverju Mešku (1874–1964).

Indeks študentke Ljube Prenner.

študirala v izredno težkih pogojih. »Kakšen je bil spet ta študij! Uradnica nekje pri katastrski upravi, inštruktorica itd., več lačna kot sita, brez gmotnih sredstev, s svojo voljo, vztrajnostjo in vero! Kolikokrat je seveda morala ob takem življenju pasti pri državnih izpitih? Najbrž pri vsakem. 90 odstotkov moških bi bilo na njenem mestu omagalo in vse opustilo. Ne ona!«[5]

Ljuba Prenner s prijateljicami na ulici v Slovenj Gradcu leta 1938, v času, ko je pisala svojo največjo uspešnico.

čisto kriminalno povestjo si je decembra 1939. leta zagotovila sprejem v članstvo Društva slovenskih književnikov v Ljubljani, današnje Društvo slovenskih pisateljev. »Potem pa smo v neki veseli družbi stavili, da ne zna noben Slovenec napisati kriminalke. Stavo sem sprejela in sem jo napisala v treh mesecih.

To je bil

10	6	22	10			5
----	---	----	----	--	--	---

	9	4		5	2		
--	---	---	--	---	---	--	--

 in navdih zanj sem dobila prav v Slovenj Gradcu kot odvetniški pripravnik v sodni službi. Prodala sem jo Vodnikovim družbi in je postala nekakšen bestseller – takoj so jo razprodali.«[6]

Ljuba in njen poklicni kolega, Ljubljana, 1946.

7. Po koncu 2. svetovne vojne je kot izpostavljena izobraženka padla v nemilost, ker je nasprotovala monopolu komunistične oblasti. Zaradi domnevne kršitve kulturnega molka med vojno so jo izključili iz Društva slovenskih književnikov. Zaradi vnetega in odločnega zavzemanja za

11	6		10	5		4
----	---	--	----	---	--	---

 na sodnih procesih so ji odvzeli advo-

katuru in kmalu za tem je doživela aretacijo. Leta 1949 je bila poslana na prisilno delo v taborišče za ženske. Tudi v težkih časih je ohranila življenjsko moč, z vedrino, s humorjem in z ljubeznijo do ljudskih pesmi. V pomoč sebi in sojetnicam je v zaporu v Škofji Loki 8. marca 1950. leta pripravila premiero spevoigre *Vasovalci* v enem dejanju tudi z namenom, da so lažje preživele hude čase.

Štefka Vrhnjak.

Ko je spomladi 1960. leta umrla njena dolgoletna ljubezen Štefka Vrhnjak, jo je njena smrt globoko prizadela: »Moje srce je razvalina in grob in nikoli v življenju še nisem tako zverinsko trpel.«[7]

8. Ljuba si ni ustvarila svoje družine. Po svakovi smrti leta 1950 je prevzela dolžnosti očeta v družini sestre Pipsi in skrbela za nečaka. Iskanje ljubezni je zaznamovalo tudi njo. Želja po ljubezni, ljubiti in biti ljubljena, je prinašala tudi razočaranja. Ljubezni je iskala pri

	6	10		3	1	
--	---	----	--	---	---	--

.

Končno geslo:

9	20	15	6	2	15	20	18	6	22	6	10
8	4	3	4	8	1	10	1				
10	1	Š	17	11	1	G	5	4	Č	6	,
2	15	20	18	1		M	1	M	1		

Na nagrobni spomenik družine Prenner na pokopališču v Starem trgu pri Slovenj Gradcu je Ljuba Prenner dala zapisati zgornji epitaf in naročila, naj po njeni smrti dodajo vejico med Ljubo in mamo.

Ime in priimek _____

Ime OŠ _____

Naslov OŠ ali domači naslov _____

Rešitev oddaj v svoji knjižnici ali jo pošlji na naslov:

MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Kersnikova 2, 1000 Ljubljana »Za MEGA kviz«

Viri:

- [1] Koroški pokrajinski muzej, Zapuščina dr. Ljube Prenner. Dr. Prenner, Ljuba: *Moji spomini*, 1970.
- [2] Mesesnel, Janez: *Življenje med pravom in književnostjo. Obisk pri odvetnici dr. Ljubi Prennerjevi*. Tedenska tribuna, 17. 12. 1963, št. 50, str. 7.
- [3] Koroški narečni izraz za fanta.
- [4] Sokličev muzej (Slovenj Gradec), Meškov fond, Ljubino pismo Mešku, 1. 1. 1949.
- [5] Šnuderl, Makso: *Ljuba Prenner*. Gledališki list Narodnega gledališča v Ljubljani, Drama 1942/43, št. 10, str. 77–82.
- [6] Mesesnel, Janez: *Življenje med pravom in književnostjo. Obisk pri odvetnici dr. Ljubi Prennerjevi*. Tedenska tribuna, 17. 12. 1963, št. 50, str. 7.
- [7] Osebna last, Ljubino pismo Hildi Vaupot, Ljubljana, 8. 3. 1960.

Pripravila:

Brigita Rajšter, Koroški pokrajinski muzej

Fotografije hrani Koroški pokrajinski muzej, Zapuščina dr. Ljube Prenner.